

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

24 februari 1999

VOORSTEL VAN DECREET

– van de heer Michel Doomst –

**houdende wijziging van de artikelen 78 en 79 van de decreten
betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Mediabeleid
uitgebracht door de heer Johnny Goos**

Zie :

828 (1997-1998)

- Nr. 1 : Voorstel van decreet
- Nrs. 2 en 3 : Amendementen
- Nr. 4 : Amendementen

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Marijke Dillen.

Vaste leden :

de heren Carl Decaluwé, Leo Delcroix, Michel Doomst,
Erik Matthijs, Hugo Van Rompaey ;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren André Denys, Dirk
Van Mechelen ;

de heren Johnny Goos, Peter Vanvelthoven, Tuur Van
Wallendael ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Emiel Verrijken ;

de heer Lieven Dehandschutter ;

mevrouw Vera Dua.

Plaatsvervangers :

de heren Joachim Coens, Freddy Sarens, Eddy Schuermans,
Walter Vandenbossche, Gilbert Vanleenhove ;

de heren Etienne De Groot, Marino Keulen, mevrouw
Marleen Vanderpoorten ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Kathy Lindekens, de
heer Bruno Tobback ;

de heren Herman De Reuse, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heer Kris Van Dijck ;

de heer Jos Geysels.

Zie :

828 (1997-1998)

- Nr. 1 : Voorstel van decreet
- Nrs. 2 en 3 : Amendementen
- Nr. 4 : Amendementen

INHOUDSTAFEL

Blz.

I. ALGEMENE BESPREKING

1.1. Algemene toelichting door de indieners van het voorstel van decreet	4
1.2. Discussie met de leden	5
1.3. Nieuwe amendering van het voorstel van decreet door de indieners van het voorstel (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3)	6

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING 8

III. EINDSTEMMING 13

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE 14

BIJLAGE

Hoorzitting met de heer Henri Coremans, voorzitter van de Geschillenraad voor Radio en Televisie ...	20
Hoorzitting met mevrouw Carine Vansteenbrugge, medewerker van de studiedienst van de Bond der Grote en Jonge Gezinnen	22

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Mediabeleid besprak op dinsdag 6 oktober 1998, dinsdag 12 januari 1999 en donderdag 11 februari 1999 het voorstel van decreet van de heer Michel Doomst houdende wijziging van de artikelen 78 en 79 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995 (828 (1997-1998) – Nr. 1).

De commissie besliste op verzoek van de indiener van het voorstel, de heer Michel Doomst een hoorzitting te organiseren. Deze hoorzitting vond plaats op dinsdag 6 oktober 1998 en het verslag daarvan wordt als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Nadien – op dinsdag 12 januari en donderdag 11 februari 1999 – bespraken de leden van de commissie dit voorstel van decreet. Op donderdag 11 februari 1999 werd het voorstel na grondige amendering goedgekeurd.

Aanvankelijk had de commissie beslist dit voorstel van decreet in samenhang te behandelen met het voorstel van decreet van mevrouw Marijke Dillen houdende wijziging van artikel 78 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, met het oog op een strikte beperking aan programma's met overdreven geweld en/of met pornografische scènes wat het tijdstip van uitzenden betreft (403 (1995-1996) – Nr. 1).

Tijdens de vergadering van 12 januari 1999 kondigde mevrouw Marijke Dillen aan dat zij haar voorstel van decreet intrekt.

I. ALGEMENE BESPREKING

1.1. Algemene toelichting door de indieners van het voorstel van decreet

Tijdens de vergadering van 12 januari 1999 werden door de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens een aantal amendementen ingediend (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2).

De heer Michel Doomst verduidelijkt dat deze amendementen vooral geïnspireerd zijn door hetgeen tijdens de twee hoorzittingen aan bod kwam. Meer specifiek werden een aantal fundamentele bekommernissen die vooral door de heer Coremans, huidig voorzitter van de bestaande Geschillenraad, werden aangereikt, vertaald in deze amen-

dementen die het oorspronkelijk voorstel nogal grondig aanpassen.

Dezelfde indiener benadrukt dat het voorstel van decreet een bijzonder delicaat thema aansnijdt waarvoor hij veel tijd heeft genomen om toe te laten dat elke fractie zo lang als nodig was, tijd nam om dit voorstel te bestuderen om te vermijden dat hier een regelgeving wordt uitgewerkt waarvan het parlement later spijt zal krijgen.

Met dit voorstel van decreet schept het parlement het kader waarbinnen artikel 78 van de gecoördineerde mediadecreten afdwingbaar kan zijn. De beoordeling wordt echter bewust overgelaten aan het maatschappelijk veld. Het parlement wil zeker niet vooraf censureren en wenst de verantwoordelijkheid te leggen bij de kijker en via een vorm van overleg bij de omroepen zelf.

De heer Michel Doomst is van oordeel dat het voor de hand ligt om de éénvormigheid te waarborgen, deze verantwoordelijkheid te leggen bij de huidige Geschillenraad die bewezen heeft in staat te zijn op een serene wijze delicate dossiers te behandelen. In dat verband verwijst hij naar het verschrift van de woordvoerder van de Bisschoppenconferentie tegen de VRT i.v.m. Studio.ket¹.

De heer Michel Doomst benadrukt dat dit voorstel beoogt dat het Vlaams Parlement dit orgaan in handen houdt – het parlement duidt de leden aan en staat in voor de vernieuwing van de leden. Daardoor wordt vermeden dat de Geschillenraad zou verworden tot een oubollig toezichtsorgaan dat zich niet tijdig aan nieuwe normen en opvattingen aanpast.

Het oprichten van een tweede kamer van de Geschillenraad ligt helemaal in het verlengde van wat de voorzitter van de huidige Geschillenraad tijdens de hoorzitting verklaarde. Er komen dus twee kamers waarbij de eerste kamer (de huidige Geschillenraad) zich zal inlaten met klachten i.v.m. discriminatie en met het toepassen van eerlijke journalistieke deontologie. Een tweede kamer zal zich in de filosofie van de heer Coremans moeten bezighouden met een beoordeling van de inhoud van programma's omdat de toekomstige eerste kamer zich niet met deze thematiek kan bezighouden.

¹ Vlaamse Geschillenraad voor Radio en Televisie, Klacht van 30 oktober 1998 van de heer Toon Osaer, Pers- en Informatiedienst van de Bisschoppenconferentie tegen VRT (Beslissing nr. 005/98 van 16 december 1998).

Er wordt dus met dit voorstel van decreet gekozen voor een structuur van een Geschillenraad met twee kamers waarbij in elke kamer een delicaat afwegingsproces dient te gebeuren. Vandaar dat er nood is aan de juiste mensen in de tweede kamer : het moet gaan om experts en personen die betrokken zijn bij de leefwereld van kinderen en jongeren.

De heer Michel Doomst pleit ervoor om in de lijn van de hoorzitting met de heer Coremans, voorzitter van de Geschillenraad, de Geschillenraad enige bekendheid te geven. In beperkte kring is het bestaan ervan genoegzaam bekend, maar op het terrein is dat niet zo.

Hij dringt aan dat de ministers van Media, Cultuur en Gezin bijkomend in de logica van de goedgekeurde resolutie van 26 juni 1996 betreffende een aantal maatregelen in verband met kinderen en televisie, een soort van kijkerstelefoon zouden installeren. Hij pleit evenzeer voor het vrijmaken van middelen om de Geschillenraad een ruimere bekendheid te geven zodat de modale kijker weet dat er een instrument bestaat om zijn bekommernissen omtrent programma's te uiten. Hetzelfde lid is zich wel bewust dat een aantal reacties van het publiek niet altijd ten gronde zijn, maar hij is van oordeel dat de overheid een duidelijk signaal moet geven via het installeren van een verantwoordelijke en een postbus. Het is dan aan die verantwoordelijke om als trechter op te treden en een aantal bekommernissen te kanaliseren. Hij verklaart dat dergelijk initiatief naar de kijker toe drempelverlagend kan zijn.

Mevrouw Kathy Lindekens wenst te benadrukken dat de indieners met hun voorstel van decreet geen moraliserend orgaan willen oprichten maar een instelling die eventuele excessen met kennis van zaken zal beoordelen. Ook mevrouw Kathy Lindekens is zich ervan bewust dat niet alle verzoekschriften even realistisch zullen zijn. Er zijn ook verontruste ouders die daar zeer extreem in denken. Hetzelfde lid vindt het erg belangrijk dat de Kinderrechtencommissaris als adviserend lid zetelt in deze tweede afdeling van de Geschillenraad.

1.2. Discussie met de leden

Mevrouw Vera Dua verklaart dat haar uit de hoorzitting met de voorzitter van de Geschillenraad vooral is bijgebleven dat de Geschillenraad helemaal niet tuk is om de bevoegdheid die nu bij de Vlaamse regering ligt conform artikel 78 van de

mediadecreten over te nemen. Zij onthield ook dat de heer Coremans helemaal geen voorstander was van die constructie. De heer Coremans pleitte voor een instelling die die taak aankan. In dat verband werd verwezen naar de geldende praktijk in Groot-Brittannië. Mevrouw Vera Dua vindt deze gedachtengang onvoldoende terug in dit voorstel van decreet. Zij is van oordeel dat het voorstel nogal vaag is over het aantal leden en wie in aanmerking komt om te zetelen.

Mevrouw Dua is blij te horen dat het niet de bedoeling is dat deze tweede afdeling een moraliserend orgaan wordt. Zij vreest echter dat het in de praktijk wel eens in die richting kan evolueren. Het gaat immers over een ethische beoordeling over een bepaald programma. Deze delicate opdracht gaat ondanks een evenwichtige samenstelling, toch leiden tot verdeelde adviezen (minderheids- en meerderheidsadviezen). De samenstelling gaat dus van essentieel belang zijn. In die optiek lijkt de bepaling dat de leden van de tweede afdeling betrokkenheid en kennis moeten hebben van de leefwereld van kinderen en jongeren, haar ontzettend vaag. Driekwart van de Vlamingen voldoen aan dit criterium. Hetzelfde lid vindt dit een gemakkelijkheidsoplossing omdat dit als het ware neerkomt op het geven van een carte blanche. Zij staat wel huiverachtig tegenover een orgaan dat censurerend zal optreden.

De heer Emiel Verrijken is van oordeel dat er een reglement voor deze Geschillenraad moet opgesteld worden. Hij pleit ook met het oog op de besluitvorming in de Geschillenraad, voor een procedure met een geheime stemming.

Mevrouw Vera Dua is het niet eens met het gestelde dat ouders die verontrust zijn, zich moeten kunnen wenden tot dit orgaan en dat daarom er bekendheid moet worden gegeven aan de Geschillenraad. Zij is van oordeel dat het niet de bedoeling kan zijn een ombudsdienst te creëren. Als men reclame maakt voor dit orgaan zodat éénieder die kritiek heeft op een bepaald programma daar terecht kan men zijn klachten, zit men volgens dit lid op het verkeerde pad.

Ook de minister staat huiverachtig tegen een koppeling van een vernieuwde Geschillenraad aan een kijkerstelefoon. Hij is van oordeel dat zeker als men bekendheid geeft aan het bestaan van een kijkerstelefoon, elke dag wellicht duizenden telefoontjes zullen binnenlopen over bepaalde programma's. Als al die klachten doorgegeven worden aan de Geschillenraad, gaat men daar een stortvloed aan verzoekschriften krijgen. Bijkomend stelt zich

de vraag hoe men seks, porno, enz. gaat definiëren, éénieder heeft daarover zijn eigen mening. De minister is dan ook absoluut gekant tegen een koppeling van de Geschillenraad aan een kijkerstelefoon.

De heer Michel Doomst repliceert dat het niet noodzakelijk om een kijkerstelefoon moet gaan. Hij vindt wel dat er een instrument moet komen zodat de burgers zich iets wat kritisch kunnen uiten omtrent de media.

De minister benadrukt dat de Vlaamse regering daarbij absoluut niet mag betrokken worden. Het moet duidelijk een parlementaire bevoegdheid zijn, ook in de afweging wie daarin wordt afgevaardigd. Het zal een zeer delicate zaak worden en hij hoedt zich ervoor om van de Geschillenraad een klachtenrechtbank te maken die inhoudelijk het hele mediabeleid op de helling zou plaatsen. De Geschillenraad zal een belangrijk orgaan worden dat bepalend zal zijn voor het toekomstige mediabeleid, zoals dat in Engeland het geval is met Independent Television Commission (ITC). Niet alleen beelden, maar ook het woordgebruik zal immers onder de loop worden genomen.

Er moeten voldoende garanties zijn over de samenstelling die pluralistisch en representatief moet zijn en een voldoende juridische en wetenschappelijke bagage moet hebben.

De heer Tuur Van Wallendaël verklaart dat iedereen het eens is over de delicateit van de opdracht.

Wat de samenstelling van de Geschillenraad betreft, pleit hij voor voorzichtigheid. Hij is van oordeel dat bv. de Bond voor Grote en Jonge Gezinnen daarin moet vertegenwoordigd zijn, maar het lid is van mening dat zulks niet in een decreet moet worden opgenomen. De heer Tuur Van Wallendaël pleit voor een tamelijk ruime samenstelling en hoedt zich voor een al té nauwkeurige omschrijving van wie zetelt.

Wat de kijkerstelefoon betreft, kan de heer Tuur Van Wallendaël zich aansluiten bij de opmerking van de minister dat er inderdaad sprake kan zijn van een stortvloed van klachten. Maar hij ziet geen ander middel om de ernstige klachten te onderscheiden van andere kritiek. Hij is geen voorstander van een campagne voor een kijkerstelefoon, een vermelding in ondermeer het tijdschrift van de Bond kan volstaan. Hij vindt het wel noodzakelijk dat de kijker een verweermiddel krijgt.

Mevrouw Kathy Lindekens is het eens dat zeer omzichtig moet tewerk gegaan worden. Men moet inderdaad de burger niet stimuleren om overal iets achter te zien. Zij pleit ervoor dat de Geschillenraad de huidige taak van de regering overneemt en dat dit op een zo evenwichtig mogelijke wijze gebeurt en dat dit zo dicht mogelijk aansluit bij de leefwereld van kinderen en jongeren. Hetzelfde lid is van oordeel dat als men juristen in de Geschillenraad opneemt deze toch minimaal kennis van zaken moeten hebben over de leefwereld van jongeren.

Mevrouw Marijke Dillen repliceert dat men toch juristen uit jeugdrechtbanken kan opnemen in deze tweede afdeling.

Mevrouw Kathy Lindekens verduidelijkt dat de gehanteerde omschrijving "kennis van en betrokkenheid met de leefwereld van kinderen en jongeren" veel gebruikt wordt in de Commissie voor Welzijn van dit parlement. Zij verwijst ter zake ook naar het decreet waarbij het Kinderrechtencommissariaat werd opgericht. Hetzelfde lid hamert erop dat de leden die zetelen echt ervaring moeten hebben met de leefwereld van kinderen. Tenslotte herhaalt zij haar pleidooi dat de Kinderrechtencommissaris zeker als adviserend lid in deze tweede afdeling op haar plaats is. Deze inbreng garandeert dat de stem van de jongeren en kinderen gehoord wordt.

Mevrouw Marijke Dillen verklaart dat haar fractie zich aansluit bij de filosofie van dit voorstel van decreet. Hetzelfde lid heeft wel problemen met de voorgestelde vage samenstelling. Zij vraagt zich af hoe de politici met het oog op de aanduiding van de leden, gaan beoordelen wie betrokken is bij de leefwereld van de kinderen. Teneinde een evenwichtige samenstelling te waarborgen, pleit mevrouw Marijke Dillen voor het inschrijven van een aantal objectieve criteria in het decreet : zij denkt aan substituten en magistraten van jeugdrechtbanken.

De heer Michel Doomst stelt voor om inderdaad de samenstelling verder te specificeren.

1.3. Nieuwe amendering van het voorstel van decreet door de indieners van het voorstel (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3)

Ter vergadering van 11 februari 1999 kondigt de heer Michel Doomst aan dat de indieners alle ingediende amendementen (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) intrekken en vervangen door een aantal nieuwe

amendementen die door de indieners van het voorstel van decreet op 28 januari 1999 werden ingediend (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3).

De heer Michel Doomst verduidelijkt dat deze nieuwe amendementen een antwoord bieden op de vragen en opmerkingen die rezen tijdens de bespreking van het voorstel van decreet op dinsdag 12 januari 1999. De indiener hoopt met deze amendementen tegemoet te komen aan de vraag van Jan publiek om het inhoudelijke van de programmatie ter discussie te stellen. Hij verwijst naar de bestaande regelgeving in de ons omringende landen. Zo wordt ook in Nederland dezelfde discussie gevoerd en is er het voorbeeld van Engeland waar deze commissie een werkbezoek (3 tot 5 februari 1999) bracht aan onder meer de Broadcasting Standards Commission (BSC) en de Independent Television Commission (ITC).

De heer Michel Doomst is dan ook van oordeel dat de tijd rijp is om in Vlaanderen een soortgelijk orgaan op te richten.

De heer Michel Doomst verklaart dat deze amendementen duidelijkheid geven over welke instantie bevoegd wordt om te oordelen over klachten in verband met de eerste paragraaf (lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen) en de tweede paragraaf (discriminatie op grond van ras, geslacht, godsdienst of nationaliteit) van artikel 78 van de mediadecreten. Het is de bedoeling dat de toepassing van deze bepalingen geen dode letter blijft. De beoordeling van de eerste paragraaf wordt toegewezen aan de Vlaamse Kijk- en Luisterraad, terwijl de beoordeling van de tweede paragraaf expliciet wordt voorbehouden aan de bestaande Geschillenraad.

Minister Eric Van Rompuy verklaart dat de Vlaamse regering geen bezwaren heeft tegen dit geamendeerde voorstel van decreet. Hij verklaart dat er wel grondig moet onderzocht worden in hoeverre de Kinderrechtencommissaris kan betrokken worden bij de werkzaamheden van de Kijk- en Luisterraad (zie artikelsgewijze bespreking).

De heer Lieven Dehandschutter verklaart dat hij de bekommernis van de indieners van dit voorstel van decreet kan volgen, maar last heeft met de filosofie van dit voorstel, zeker in het licht van de bevindingen van het werkbezoek dat de Commissie voor Mediabeleid aan London (3 tot 5 februari 1999) bracht.

Het lid vraagt op welke wijze een bepaald feit in een programma dat aanleiding kan geven tot zowel

een behandeling in de Kijk- en Luisterraad als in de Geschillenraad, zijn beslag zal krijgen ? Kan m.a.w. éénzelfde feit aanleiding geven tot een dubbele sanctie ? Hij vreest dat dit parlement, door in te gaan op de afwijzing van de huidige voorzitter van de Geschillenraad die beducht is voor een tweekamerstelsel binnen de Geschillenraad, een verkeerde keuze doet. Als éénzelfde feit voor twee kwalificaties vatbaar is, stelt zich de vraag op welke wijze dat gegeven door beide instanties zal behandeld worden. Hij is van oordeel dat het voorstel aan dat fundamenteel probleem geen afdoend antwoord biedt.

De heer Carl Decaluwé repliceert dat het studiebezoek in London toch uitwees dat men in Engeland voor gelijkaardige problemen bij verscheidene instanties terecht kan. De ene instantie kan zelfs een andere uitspraak vellen dan een andere instantie.

De heer Michel Doomst verklaart dat de voorzitter van de Geschillenraad juist aandrang om duidelijkheid te scheppen in de bevoegdheidsdomeinen voor de beide instanties. De heer Lieven Dehandschutter repliceert dat dit niet de essentie van zijn opmerking is. Hij blijft zitten met de vraag wat er gebeurt al men geconfronteerd wordt met bv. een programma dat zowel door de Kijk- en Luisterraad als door de Geschillenraad kan behandeld worden. Hetzelfde lid merkt op dat hij zich perfect een bepaalde onderdeel van een programma kan voorstellen dat zowel een inbreuk vormt op de eerste paragraaf (minderjarigen) van artikel 78 als op de tweede paragraaf (discriminatie). De heer Michel Doomst is van mening dat er zich in de praktijk weinig problemen zullen stellen.

De heer Tuur Van Wallendael is zich bewust van het probleem dat de heer Lieven Dehandschutter opwerpt. In Engeland heeft men inderdaad verschillende instanties die echter verschillend kunnen sanctioneren : de BSC heeft een meer moraliserende sanctiebevoegdheid terwijl bv. ITC echte sancties kan opleggen. Het kan toch niet de bedoeling zijn in Vlaanderen dat men voor één feit tweemaal een geldboete krijgt opgelegd.

De heer Lieven Dehandschutter vindt het al te gemakkelijk te stellen dat de praktijk wel zal uitwijzen hoe de problemen moeten aangepast worden. Hij pleit voor een oplossing in de richting van een hervorming van een bestaande instantie die tegemoet komt aan bijna voorspelbare problemen die zich bijna met quasi zekerheid zullen voordoen.

De heer Michel Doomst blijft erbij dat door de nieuwe amenderingen op zijn voorstel van decreet

mogelijke bevoegdheidsproblemen zullen vermeden worden. De voorliggende tekst lijkt hem op dat vlak vrij duidelijk.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Over dit artikel wordt geen opmerking gemaakt.

Het artikel wordt met 7 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Artikel 2

Een amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) strekt ertoe een zin toe te voegen waarbij § 3 van artikel 78 van de mediadecreten wordt geschrapt.

De heer Michel Doomst verduidelijkt dat in de huidige stand van de regelgeving de Vlaamse regering bevoegd is om het doorgeven van programma's te schorsen wanneer dit een duidelijke, belangrijke en ernstige inbreuk vormt op de bepalingen en wanneer de betrokken omroep in de voorgaande twaalf maanden al ten minste tweemaal een inbreuk gepleegd heeft op dezelfde bepalingen.

Hij benadrukt dat schorsing een verregaande maatregel is. Het is een zeer zware sanctie die in de praktijk door de libellering van artikel 78 bijna nooit zal toegepast worden. In een ander amendement bij artikel 4 wordt daarom een gradatie aangebracht in de mogelijke sancties die de Geschillenraad kan opleggen : de schorsing wordt daar geformuleerd als de zwaarst mogelijke sanctie.

Het amendement strekt ertoe om de bevoegdheid tot schorsing in de logica van het voorstel, aan de vernieuwde Geschillenraad (tweede kamer) toe te kennen. De tweede kamer wordt bevoegd om te waken over de naleving van de bepalingen van artikel 78 van de mediadecreten.

De heer Michel Doomst benadrukt dat dit amendement tegemoet komt aan wat tijdens de hoorzittingen aan bod kwam.

Mevrouw Vera Dua stelt vast dat de indieners met dit amendement voorstellen artikel 78, § 3 te schrappen en de bevoegdheid die bij de Vlaamse regering lag, over te hevelen naar de Geschillenraad. Zij concludeert dat morele aangelegenheden in de toekomst geregeld worden door de eerste en de tweede afdeling. Het is haar echter onduidelijk welke instantie de problemen die opgesomd worden in artikel 78, §2 beslecht. De heer Michel Doomst verklaart dat de tweede kamer deze aangelegenheden beslecht. Mevrouw Vera Dua reageert dat in dat geval de samenstelling van de tweede afdeling ook moet rekening houden met dit takenpakket. Er moeten bijgevolg personen in zetelen die ervaring hebben met klachten i.v.m. racisme.

Het amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) dat ertoe strekt een zin toe te voegen waarbij § 3 van artikel 78 van de mediadecreten wordt geschrapt, wordt tijdens de vergadering van 11 februari 1999 ingetrokken.

Door de indieners wordt een nieuw amendement (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3) neergelegd dat ertoe strekt artikel 2 te vervangen en een vierde lid toe te voegen zodat de bepalingen van het eerste en het tweede lid van deze paragraaf ook gelden voor aankondigingen van programma's uitgezonden door omroepen van of erkend door de Vlaamse Gemeenschap.

De heer Michel Doomst verduidelijkt dat het ontbreken van deze bepaling in het verleden een punt van ergernis vormde. Om alle verwarring te vermijden, wordt deze bepaling nu legistisch opgenomen in een afzonderlijk vierde lid.

Het amendement dat het artikel 2 vervangt, wordt met 7 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Artikel 3

Een amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) strekt ertoe artikel 3 integraal te vervangen en een nieuwe structuur voor de Geschillenraad met twee afdelingen in te voeren.

De heer Michel Doomst verduidelijkt dat dit amendement ertoe strekt de nieuwe structuur van de Geschillenraad met twee afdelingen vast te leggen. De eerste afdeling neemt de taken over van de huidige Geschillenraad : betwistingen inzake discri-

minatie en toepassen van de journalistieke deontologie. De tweede afdeling zou dan uitspraken doen over zaken in toepassing van artikel 78, § 1 van de mediadecreten : programma's die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen ernstig zouden kunnen aantasten.

Hetzelfde lid benadrukt dat deze tweede afdeling ook op eigen initiatief kan werken.

Hij verklaart dat de tweede paragraaf van dit amendement de bestaande paragraaf 2 van artikel 79 van de mediadecreten vervangt en verfijnt.

Op basis van de hoorzittingen is het de bedoeling van dit amendement dat de Geschillenraad in de toekomst ook ambtshalve kan optreden wanneer men ernstige overtredingen vaststelt.

Het beoordelingskader van deze tweede afdeling kan gebaseerd zijn op een code die tussen de omroepen onderling wordt opgesteld. Zo krijgt deze tweede afdeling een referentiekader aangereikt waarin men steun vindt om te oordelen : het tijdstip van uitzending van programma's kan een valabel criterium zijn. De heer Michel Doomst hoopt dat de omroepen in de toekomst het spoedig eens kunnen raken over een soort van code. Hic et nunc rest er geen andere mogelijkheid dat deze tweede kamer zelf op termijn een normenkader uitwerkt.

Het amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) dat ertoe strekt een nieuwe structuur voor de Geschillenraad in te voegen, wordt tijdens de vergadering van 11 februari 1999 ingetrokken.

Door de indieners wordt een nieuw amendement (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3) neergelegd dat ertoe strekt artikel 3 van het oorspronkelijke voorstel te vervangen en een amendering aan te brengen op paragraaf 3 van artikel 78 van de mediadecreten.

De heer Michel Doomst verklaart dat dit amendement een onderscheid wil maken tussen de bevoegdheid om te oordelen over de bepalingen van de eerste paragraaf (lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van minderjarigen) en de bepalingen van de tweede paragraaf (discriminatie op grond van ras, geslacht, godsdienst of nationaliteit) van artikel 78.

Daarom wordt met dit amendement duidelijk geopteerd dat een op te richten Vlaamse Kijk- en Luisterraad (zie verder) aan de Vlaamse regering kan voorstellen het doorgeven van een programma te schorsen, specifiek wanneer het over de toepas-

sing van de eerste paragraaf gaat. Als het over de toepassing van de tweede paragraaf (discriminatie) gaat, is het de Vlaamse Geschillenraad die het voorstel tot schorsing formuleert.

Het amendement wordt met 6 stemmen bij 1 onthouding tegen 1 aangenomen.

Artikel 3bis (nieuw)

Een amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) strekt ertoe een artikel 3bis toe te voegen aan het voorstel van decreet waarbij de eerste zin van § 3 van artikel 79 van de mediadecreten wordt gewijzigd.

De heer Michel Doomst verduidelijkt dat dit amendement beoogt de bestaande regelgeving te verfijnen : beide afdelingen moeten op dezelfde wijze tot een besluitvorming komen.

Het amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) dat ertoe strekt een artikel 3bis toe te voegen, wordt tijdens de vergadering van 11 februari 1999 ingetrokken.

Artikel 4

Een amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) strekt ertoe een vierde sanctie m.n. de schorsing van het doorgeven van een programma, toe te voegen aan de bestaande sanctiemogelijkheden van de huidige Geschillenraad.

De heer Michel Doomst verduidelijkt dat via dit amendement er een gradatie wordt aangebracht in de sanctioneringsmogelijkheden van de Geschillenraad : naast de vermaning, de verplichting tot uitzending en de administratieve geldboete krijgt de tweede afdeling van de Geschillenraad thans de mogelijkheid het doorgeven van een programma te schorsen. De tweede afdeling neemt die bevoegdheid over van de Vlaamse regering.

De minister is van oordeel dat het amendement, hetwelk bepaalt dat het doorgeven van een programma kan geschorst worden in het geval van een omroep uit een lidstaat van de Europese Unie wanneer dit een duidelijke, belangrijke en ernstige inbreuk vormt op artikel 78 van de mediadecreten, té ruim is.

Daarop wordt door de indieners van het voorstel van decreet een subamendement (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) ingediend dat ertoe strekt de verwijzing naar artikel 78 in het amendement te vervangen door artikel 78, § 1, eerste en tweede lid of § 2.

Mevrouw Marijke Dillen is van oordeel dat bij de derde sanctie m.n. het opleggen van een administratieve geldboete, de indieners geen juridisch waterdichte definiëring van het uitvoerbare karakter van het dwangbevel hebben geformuleerd. Zij vraagt de indieners van het voorstel van decreet deze alinea nog eens te heroverwegen.

Het amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) dat ertoe strekt een vierde sanctie m.n. de schorsing van het doorgeven van een programma toe te voegen aan de sanctiemogelijkheden van de Geschillenraad en het subamendement van dezelfde indieners, wordt tijdens de vergadering van 11 februari 1999 ingetrokken.

Door de indieners wordt een nieuw amendement (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3) neergelegd dat ertoe strekt artikel 4 van het oorspronkelijke voorstel te schrappen.

De heer Michel Doomst verklaart dat het instellen van de administratieve geldboete op een andere plaats in dit voorstel van decreet wordt geregeld.

Het amendement wordt met 6 stemmen bij 1 onthouding tegen 1 aangenomen.

Ingevolge de aanvaarding van dit amendement tot schrapping van het oorspronkelijk artikel 4, worden de volgende artikels hernummerd.

Artikel 5 (nieuw artikel 4)

Een amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) strekt ertoe een artikel 5 toe te voegen aan het voorstel van decreet waarbij paragraaf 4 van artikel 79 van de mediadecreten wordt aangepast.

De heer Michel Doomst verklaart dat in de logica van het voorstel van decreet en de nieuwe structuur van de Geschillenraad de aanduiding van de leden van de beide afdelingen van de Geschillenraad dient geregeld te worden. De aanduiding van de leden voor de eerste afdeling (de huidige Geschillenraad) blijft ongewijzigd. Voor de aanduiding van de leden van de tweede afdeling stelt dit

amendement de betrokkenheid bij de leefwereld van kinderen en jongeren centraal. Deze leden moeten dus vanuit een bepaalde deskundigheid een oordeel vellen.

Hetzelfde lid benadrukt dat het Vlaams Parlement de leden aanduidt en dat de regering het aantal leden bepaalt, de onverenigbaarheden, de duur van de mandaat en de mogelijkheden tot vernieuwing van het mandaat regelt.

De heer Emiel Verrijken vraagt verduidelijking omtrent de opname van magistraten als lid van de Geschillenraad.

De minister verduidelijkt dat deze bepaling reeds staat in het huidige artikel 79 van de mediadecreten en hij verwijst naar de regelgeving omtrent het Commissariaat voor de Media waar éénzelfde bepaling terug te vinden is.

De minister merkt op dat de indieners van het voorstel van decreet met dit amendement de Vlaamse regering belasten met het vaststellen van het aantal leden van elke afdeling, de onverenigbaarheden, de duur van het mandaat en de mogelijkheden tot vernieuwing van het mandaat. Hij verklaart dat in de huidige regelgeving van de bestaande Geschillenraad deze zaken door het decreet zelf geregeld worden. Hij vraagt zich af waarom de Vlaamse regering dan in de toekomst deze zaken moet bepalen. Hij pleit ervoor vermits de leden van Geschillenraad door het parlement worden aangeduid en het parlement ook de kredieten toekent, dat het parlement en niet de regering ook de overige aspecten in verband met de samenstelling regelt. Dit kan door eenvoudig de bestaande bepalingen van het decreet die gelden voor de bestaande Geschillenraad over te nemen voor de toekomstige Geschillenraad.

De minister pleit ervoor om bij de samenstelling van de tweede afdeling ook een aantal categorieën te specificeren. Zo vindt minister Eric Van Rompuy dat er zeker magistraten – het gaat immers om een bepaalde vorm van rechtspraak – en personen die op wetenschappelijk gebied actief zijn op dat terrein, moeten zetelen in de tweede afdeling. Hij is voorstander voor een samenstelling met drie leden uit de magistratuur, drie leden die omwille van een pedagogische of wetenschappelijke ervaring zetelen en drie burgers. Hij vindt de voorgestelde samenstelling té vaag.

De minister kant zich tegen de opname van de Kinderrechtencommissaris als adviserend lid in de tweede afdeling omdat die geen rechter en partij

kan zijn. De minister zou de Kinderrechtencommissaris bijgevolg niet bij de Geschillenraad betrekken omwille van juridische redenen.

Het amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) dat ertoe strekt een artikel 5 toe te voegen aan het voorstel van decreet waarbij paragraaf 4 van artikel 79 van de mediadecreten wordt aangepast, wordt tijdens de vergadering van 11 februari 1999 ingetrokken.

Door de indieners wordt een nieuw amendement (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3) neergelegd dat ertoe strekt een nieuw artikel 5 toe te voegen waarbij legistisch de bepalingen van de Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie worden verschoven naar een ander deel in de mediadecreten.

Het amendement wordt met 6 stemmen bij 1 onthouding tegen 1 aangenomen.

Artikel 6 (nieuw artikel 5)

Mevrouw Marijke Dillen vraagt waarom de indieners van het voorstel van decreet de bestaande paragraaf 5 van artikel 79 van de mediadecreten niet amenderen. Het is haar onduidelijk of de toekomstige Geschillenraad één voorzitter heeft of dat elke afdeling zijn voorzitter heeft.

De heer Michel Doomst antwoordt dat het wellicht nuttig is paragraaf 5 aan te passen.

Mevrouw Marijke Dillen vraagt ook op welke wijze de kredieten over de verschillende afdelingen zullen verdeeld worden.

De heer Michel Doomst is het eens dat artikel 79, § 5 moet geamendeerd worden zodat er éénvormigheid is tussen beide afdelingen voor het aanduiden van een voorzitter en de verdeling van de kredieten.

Ook de minister pleit voor duidelijkheid : is de heer Coremans dé voorzitter van de Geschillenraad : algemeen voorzitter of is hij enkel voorzitter van de eerste afdeling ?

De heer Michel Doomst is van oordeel dat als men twee afdelingen heeft, er ook twee voorzitters moeten zijn. Of er één superviserend voorzitter moet zijn, is voor hem een open vraag.

De minister verwijst naar de stelling die de heer Coremans tijdens de hoorzitting heeft verdedigd. Hij pleitte toen voor duidelijkheid in die zin dat hij benadrukte dat hij voorzitter is van zijn kamer met haar specifieke bevoegdheid. De minister is van oordeel dat het parlement zeer duidelijk een onderscheid moet maken tussen beide afdelingen van de Geschillenraad.

De heer Emiel Verrijken vraagt naar analogie met de structuur in de gerechtelijke wereld of het niet te overwegen waard is te pleiten voor een eerste voorzitter van de Geschillenraad met twee kamers die elk hun voorzitter hebben. Hetzelfde lid is voorstander van een Geschillenraad met één afdeling die beide bevoegdheden heeft.

De heer Michel Doomst repliceert dat uit de hoorzitting zeer duidelijk bleek dat de voorzitter van de Geschillenraad gekant is tegen een structuur van een Geschillenraad met één afdeling omdat het over een totaal andere thematiek gaat. Hetzelfde lid ziet bovendien het nut niet van een eerste superviserende voorzitter.

Een amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) strekt ertoe een artikel 6 toe te voegen aan het voorstel van decreet waarbij paragraaf 5 van artikel 79 van de mediadecreten wordt aangepast aan de nieuwe structuur van de Geschillenraad.

Mevrouw Kathy Lindekens benadrukt dat de twee afdelingen van de (toekomstige) Geschillenraad duidelijk een totaal verschillende finaliteit hebben. De ene afdeling zal een strikt juridisch oordeel vellen, de tweede afdeling een strikt inhoudelijk oordeel. Om die reden alleen al opteert zij ervoor dat beide afdelingen elk hun voorzitter hebben.

Het amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 2) dat ertoe strekt een artikel 6 toe te voegen aan het voorstel van decreet waarbij paragraaf 5 van artikel 79 van de mediadecreten wordt aangepast aan de nieuwe structuur van de Geschillenraad, wordt tijdens de vergadering van 11 februari 1999 ingetrokken.

Door de indieners wordt een nieuw amendement (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3) neergelegd dat ertoe strekt een nieuw artikel 6 toe te voegen dat onderafdeling 5bis "Informatie en medewerking" van Titel IV, Hoofdstuk II, afdeling 2 opheft.

Het amendement wordt met 6 stemmen bij 1 onthouding tegen 1 aangenomen.

Artikel 7 (nieuw artikel 6)

Een amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3) strekt ertoe een artikel 7 toe te voegen aan het voorstel van decreet waarbij de informatieplicht en de verplichting tot medewerking worden opgelegd t.a.v. de Geschillenraad en de nieuw opgerichte Kijk- en Luisterraad. De mogelijkheid van stockeren en de opvraagbaarheid van programma's worden door dit amendement expliciet geregeld.

Een subamendement voorgesteld door de heer Michel Doomst (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 4) op het amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3) strekt ertoe de periode van stockage te specificeren tot een periode van twee maanden.

Het subamendement wordt met 6 stemmen bij 1 onthouding tegen 1 aangenomen.

Het amendement wordt met 6 stemmen bij 1 onthouding tegen 1 aangenomen.

Artikel 8 (nieuw artikel 7)

Een amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3) strekt ertoe een artikel 8 toe te voegen aan het voorstel van decreet waarbij de gecoördineerde mediadecreten technisch worden aangepast ingevolge de aangebrachte wijzigingen aan de Geschillenraad en de oprichting van een Kijk- en Luisterraad.

Het amendement wordt met 6 stemmen bij 1 onthouding tegen 1 aangenomen.

Artikel 9 (nieuw artikel 8)

Een amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3) strekt ertoe een artikel 9 toe te voegen aan het voorstel van decreet waarbij alle bepalingen in verband met de huidige Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie in artikel 116octies decies worden gegroepeerd in een aparte titel.

Het amendement wordt met 6 stemmen bij 1 onthouding tegen 1 aangenomen.

Artikel 10 (nieuw artikel 9)

Een amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3) strekt ertoe een artikel 10 toe te voegen aan het voorstel van decreet waarbij alle bepalingen in verband met de nieuw op te richten Vlaamse Kijk- en Luisterraad in artikel 116nonies decies worden gegroepeerd.

De heer Michel Doomst verklaart dat om alle verwarring te vermijden er niet langer sprake kan zijn van een tweede kamer van de Geschillenraad. De indieners opteren voor een kijk- en luisterraad.

De indiener benadrukt dat de Kijk- en Luisterraad naar aanleiding van een klacht maar ook op eigen initiatief, kan handelen. De tweede en de derde paragraaf van het amendement handelen over de te volgen procedure. De vierde paragraaf nuanceert de sancties die kunnen opgelegd worden. Het gaat om een gradatie die een verfijning aanbrengt in de sanctiemogelijkheden. De heer Michel Doomst stelt dat ook de uitvoerbaarheid van de sancties zodanig werd opgesteld zodat er daarover duidelijkheid is. De vijfde paragraaf betreft de meest verre gaande sanctie m.n. de schorsing van het doorgeven van een programma.

Wat de samenstelling van de Kijk- en Luisterraad betreft, verduidelijkt de heer Michel Doomst de gekozen opties. Er wordt eveneens voorgesteld dat de Kinderrechtencommissaris als adviserend lid de vergaderingen kan bijwonen, maar de indieners benadrukken in de toelichting dat de Kinderrechtencommissaris geen bemiddelende functie mag uitoefenen inzake klachten ten aanzien van media die bij het Kinderrechtencommissariaat worden ingediend.

Er volgt een discussie omtrent de betrokkenheid van de Kinderrechtencommissaris. De vraag stelt zich of de Kinderrechtencommissaris klachten die haar gemeld zijn, kan laten behandelen door de Kijk- en Luisterraad. De heer Carl Decaluwé stelt dat het niet de bedoeling kan zijn dat de Kinderrechtencommissaris dezelfde zaken behandelt als de Kijk- en Luisterraad. De woordvoerder van het kabinet van de minister benadrukt dat de Kinderrechtencommissaris niet rechter en partij kan zijn en stelt voor dat de Kinderrechtencommissaris niet betrokken wordt bij de Kijk- en Luisterraad.

Uiteindelijk blijkt uit artikel 8 van het decreet van 15 juli 1997 dat het ambt van de Kinderrechtencommissaris onverenigbaar is met elk ander man-

daat, of ambt of elke andere functie, ook als die onbezoldigd is.

Een subamendement voorgesteld door de heer Michel Doomst (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 4) op het amendement van de heer Michel Doomst en mevrouw Kathy Lindekens (Stuk 828 (1997-1998) – Nr. 3) strekt er dan ook toe de inbreng van de Kinderrechtencommissaris in de Kijk- en Luisterraad te schrappen.

Mevrouw Kathy Lindekens verklaart dat haar bekommernis is dat de leefwereld en de optiek van het kind aan bod komen. Zij benadrukt dat bij de samenstelling van deze kijk- en luisterraad aandacht gaat naar de selectie van de drie deskundigen die vanuit hun betrokkenheid bij de belangen van gezinnen en kinderen worden aangeduid. Zij dringt aan dat daarbij personen afgevaardigd vanuit kinderrechtenorganisaties en vanuit het kinder-rechtenverdrag worden betrokken.

De heer Tuur Van Wallendaël vindt het een goede zaak dat de Kijk- en Luisterraad zelfstandig de nadere regels inzake procedure en werking bepaalt. Hij wijst erop dat in Engeland de Broadcasting Standards Commission beslissingen treft na beraadslaging tussen drie leden die een consensus nastreven. Als er echter geen consensus bereikt wordt en een stemming volgt waaruit blijkt dat één lid er een andere visie op nahoudt, kan dit ene lid een bijkomend advies vragen aan andere en meerdere leden van de BSC zodat de uiteindelijke beslissing door een grotere groep wordt gedragen. Het lid vindt dit een zindelijke manier van werken en hoopt dat ook in Vlaanderen een dergelijke procedure wordt uitgewerkt.

De heer Michel Doomst is van oordeel dat de ervaring in Engeland toch wel leert dat er een stuk know-how en nuancering zal opgebouwd worden. Ook het kijkerspubliek zal moeten leren omgaan met dit nieuw instrument. Hij pleit er trouwens voor om vrij snel met de omroepen te overleggen om tot een soort van code te komen. Ook de programmamakers moeten bovendien leren omgaan met dit nieuwe gegeven.

Het subamendement wordt met 6 stemmen bij 1 onthouding tegen 1 aangenomen.

Het amendement wordt met 6 stemmen bij 1 onthouding tegen 1 aangenomen.

III. EINDSTEMMING

Het geamendeerde voorstel van decreet wordt met 6 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

De verslaggever,

Johnny GOOS

De voorzitter,

Marijke DILLEN

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**Artikel 1**

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995, wordt aan artikel 78, § 1, een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt :

"De bepalingen van het eerste en het tweede lid van deze paragraaf gelden ook voor aankondigingen van programma's uitgezonden door omroepen van of erkend door de Vlaamse Gemeenschap."

Artikel 3

In artikel 78, § 3, van dezelfde decreten wordt het eerste lid vervangen door wat volgt :

"De Vlaamse regering kan het doorgeven van een programma schorsen hetzij op voorstel van de Vlaamse Kijk- en Luisterraad voor radio en televisie wanneer dit een duidelijke, belangrijke en ernstige inbreuk vormt op de bepalingen van § 1, eerste of tweede lid, hetzij op voorstel van de Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie wanneer dit een duidelijke, belangrijke en ernstige inbreuk vormt op § 2 en wanneer de betrokken omroep in de voorgaande 12 maanden al ten minste tweemaal een inbreuk gepleegd heeft op dezelfde bepalingen."

Artikel 4

In titel IV, hoofdstuk II, van dezelfde decreten wordt afdeling 1, bestaande uit artikel 79, gewijzigd door de decreten van 2 april 1996 en 29 april 1997, opgeheven.

Artikel 5

In titel IV, hoofdstuk II, afdeling 2, van dezelfde decreten wordt onderafdeling 5bis, bestaande uit

artikel 92bis, ingevoerd door het decreet van 17 december 1997, opgeheven.

Artikel 6

In titel IV, hoofdstuk II, van dezelfde decreten wordt een afdeling 4bis, bestaande uit een artikel 98bis, ingevoegd, die luidt als volgt :

"AFDELING 4bis**Informatie en medewerking****Artikel 98bis**

De leden van het Vlaams Commissariaat voor de Media, de voorzitter van de Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie, de voorzitter van de Vlaamse Kijk- en Luisterraad voor radio en televisie en de daartoe door de Vlaamse regering aangewezen personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zijn bevoegd inlichtingen en documenten te vragen van omroepen van of erkend door de Vlaamse Gemeenschap, voorzover dat voor de vervulling van hun taak redelijkerwijs nodig is.

Iedere omroep van of erkend door de Vlaamse Gemeenschap is verplicht om medewerking te verlenen aan het Vlaams Commissariaat voor de Media, de Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie en de Vlaamse Kijk- en Luisterraad voor radio en televisie bij de uitoefening van hun bevoegdheden.

Iedere omroep van of erkend door de Vlaamse Gemeenschap is verplicht om een kopie van al zijn programma's te bewaren twee maanden te beginnen vanaf de datum van uitzending, en die op de eerste vraag ter beschikking te stellen van het Vlaams Commissariaat voor de Media, de Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie en de Vlaamse Kijk- en Luisterraad voor radio en televisie."

Artikel 7

In artikel 116ter, § 1, 1°, van dezelfde decreten worden de woorden "en 79" vervangen door ", 116octies decies en 116 nonies decies".

Artikel 8

In dezelfde decreten wordt een titel Vquater, bestaande uit een artikel 116octies decies, ingevoegd, die luidt als volgt :

"TITEL Vquater

De Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie

Artikel 116octies decies

§ 1. Er wordt voor de gehele Vlaamse Gemeenschap een Vlaamse Geschillenraad voor radio en televisie ingesteld, hierna "de Geschillenraad " te noemen, die uitspraak doet over individuele betwistingen gerezen naar aanleiding van de toepassing van de artikelen 23, § 1, 32, 8°, 53, 9° en 14°, 74 en 78, § 2.

§ 2. Eenieder die blijk geeft van een benadeling of een belang kan op straffe van onontvankelijkheid uiterlijk de vijftiende dag na de datum van de uitzending van het programma, een betwisting aanhangig maken bij de voorzitter van de Geschillenraad via een aangetekend verzonden verzoekschrift.

§ 3. Na het horen van de partijen, doet de Geschillenraad uitspraak binnen 60 dagen na ontvangst van het verzoekschrift. De uitspraak wordt onmiddellijk meegedeeld aan het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering.

§ 4. In geval van gegrondheid van het verzoek kan de Geschillenraad aan een omroep van of erkend door de Vlaamse Gemeenschap :

- 1° een vermaning geven ;
- 2° de verplichting opleggen de uitspraak uit te zenden in de vorm en op het tijdstip door hem bepaald.

§ 5. Indien de Geschillenraad een duidelijke, belangrijke en ernstige inbreuk vaststelt op de bepalingen van artikel 78, § 2, kan de Geschillenraad ten aanzien van alle omroepen de schorsing voorstellen van het doorgeven van een programma overeenkomstig de bepalingen van artikel 78, § 3.

§ 6. De Geschillenraad is samengesteld uit 9 leden.

De leden van de Geschillenraad worden, voor de duur van 4 jaar, aangewezen door het Vlaams Parlement. Hun mandaat kan worden verlengd.

Om tot lid van de Geschillenraad te worden aangewezen moet men 35 jaar oud zijn en aan één van de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° ten minste 10 jaar het ambt van magistraat in de rechtbanken en hoven of in de Raad van State hebben bekleed ;
- 2° ten minste 10 jaar een wetenschappelijk ambt of onderwijsambt in de Rechtswetenschappen of de Pers- en Communicatiewetenschappen aan een Vlaamse universiteit of aan een Vlaamse instelling voor hoger onderwijs van het lange type hebben bekleed ;
- 3° ten minste 10 jaar werkzaam zijn als beroepsjournalist bij de schrijvende pers.

Voor de leden, die behoren tot de categorieën vermeld sub 2° en 3° van het vorige lid, is er onverenigbaarheid tussen het lidmaatschap van de Geschillenraad en een door verkiezing te begeven politiek mandaat of een functie of bestuursmandaat in een omroep, of een bestuursmandaat uitgeoefend in een pers-, advertentie- of reclamebedrijf.

§ 7. De Geschillenraad bepaalt zelf de nadere regels inzake procedure en werking, nadat hij uit zijn leden een voorzitter heeft verkozen.

De kredieten nodig voor de werking van de Geschillenraad worden bij wijze van dotatie door het Vlaams Parlement ter beschikking gesteld.

De Geschillenraad doet voor het uitvoeren van zijn taken een beroep op de personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap die hier toe door de Vlaamse regering ter beschikking worden gesteld en aangewezen.

De zetel van de Geschillenraad is gevestigd in Brussel."

Artikel 9

In dezelfde decreten wordt een titel Vquinqies, bestaande uit een artikel 116nonies decies, ingevoegd, die luidt als volgt :

"TITEL Vquinquies

De Vlaamse Kijk- en Luisterraad voor
radio en televisie

Artikel 116 nonies decies

§ 1. Er wordt voor de gehele Vlaamse Gemeenschap een Vlaamse Kijk- en Luisterraad voor radio en televisie ingesteld, hierna "de Kijk- en Luisterraad" te noemen. De Kijk- en Luisterraad doet uitspraak naar aanleiding van de toepassing van artikel 78, § 1, hetzij op eigen initiatief hetzij naar aanleiding van een klacht.

§ 2. Elke natuurlijke of rechtspersoon kan op straffe van onontvankelijkheid uiterlijk de vijftiende dag na de datum van de uitzending van het programma, bij de Kijk- en Luisterraad een klacht indienen via een aangetekend verzonden verzoekschrift aan haar voorzitter. Indien de klacht kennelijk ongegrond is, geeft de voorzitter hiervan schriftelijk kennis aan de indiener binnen 30 dagen na de indiening van het verzoekschrift.

§ 3. Na het horen van de partijen doet de Kijk- en Luisterraad uitspraak binnen 60 dagen na ontvangst van het verzoekschrift of indien de raad handelt op eigen initiatief, binnen 60 dagen na de datum van de uitzending van het programma. De uitspraak wordt onmiddellijk meegedeeld aan het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering.

§ 4. Indien de Kijk- en Luisterraad een overtreding op de bepalingen van artikel 78, § 1, vaststelt, dan kan de Kijk- en Luisterraad de volgende sancties opleggen aan een omroep van of erkend door de Vlaamse Gemeenschap :

- 1° de waarschuwing met de vraag de overtreding stop te zetten ;
- 2° de verplichting de uitspraak van de Kijk- en Luisterraad uit te zenden op het tijdstip en de wijze te bepalen door de Kijk- en Luisterraad, op kosten van de in gebreke gestelde overtreder. Indien de uitspraak niet wordt uitgezonden op het tijdstip zoals voorzien, wordt van rechtswege een administratieve geldboete opgelegd zoals voorzien in 4° ;
- 3° de verplichte publicatie van de uitspraak in dagen/ of weekbladen, op kosten van de in gebreke gestelde overtreder ;

4° het opleggen van een administratieve geldboete gaande van 50.000 frank tot 5.000.000 frank.

Indien aan de administratieve geldboete niet wordt voldaan, vaardigt de met invordering belaste ambtenaar een dwangbevel uit, dat wordt gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door de voorzitter van de Kijk-en Luisterraad.

De kennisgeving van het dwangbevel gebeurt met een deurwaardersexploot met bevel tot betaling.

Het uitvoerbaar karakter van het dwangbevel en de tenuitvoerlegging ervan kan slechts worden gestuit met een met redenen omkleed verzet met dagvaarding. Dat verzet wordt bij exploot betekend aan de voorzitter van de Kijk- en Luisterraad.

De tenuitvoerlegging van het dwangbevel geschiedt met inachtneming van de bepaling van het vijfde deel van het Gerechtelijk Wetboek inzake bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging.

§ 5. Indien de Kijk- en Luisterraad een duidelijke, belangrijke en ernstige inbreuk vaststelt op de bepalingen van artikel 78, § 1, eerste en tweede lid kan de raad ten aanzien van alle omroepen de schorsing voorstellen van het doorgeven van een programma overeenkomstig de bepalingen van artikel 78, § 3.

§ 6. De leden van de Kijk- en Luisterraad worden, voor de duur van vier jaar, aangewezen door het Vlaams Parlement. Hun mandaat kan worden verlengd.

De Kijk- en Luisterraad is samengesteld uit negen leden :

- 1° drie deskundigen met minstens vijf jaar beroepservaring in de domeinen kinderpsychologie, kinderpsychiatrie of pedagogie ;
- 2° drie deskundigen vanuit hun betrokkenheid bij de belangen van gezinnen en kinderen ;
- 3° twee magistraten, bij voorkeur gespecialiseerd in mediarecht of jeugdrecht, met minstens vijf jaar ervaring ;
- 4° één persoon die minstens vijf jaar een wetenschappelijk ambt of onderwijsambt in de Persen en Communicatiewetenschappen aan een Vlaamse universiteit of aan een Vlaamse instelling voor hoger onderwijs van het lange type heeft bekleed.

Het lidmaatschap van de Kijk- en Luisterraad is onverenigbaar met een door verkiezing te begeven politiek mandaat of een functie of bestuursmandaat in een omroep, of een bestuursmandaat uitgeoefend in een pers-, advertentie- of reclamebedrijf.

§ 7. De Kijk- en Luisterraad bepaalt zelf de nadere regels inzake procedure en werking, nadat hij uit zijn leden een voorzitter heeft verkozen.

De kredieten nodig voor de werking van de Kijk- en Luisterraad worden bij wijze van dotatie door het Vlaams Parlement ter beschikking gesteld.

De Kijk- en Luisterraad doet voor het uitvoeren van zijn taken een beroep op personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap die hiertoe door de Vlaamse regering ter beschikking worden gesteld en aangewezen.

De zetel van de Kijk- en Luisterraad is gevestigd in Brussel. "

BIJLAGE

COMMISSIE VOOR MEDIABELEID**Vergadering van dinsdag 6 oktober 1998****Voorzitterschap van Marijke Dillen, commissievoorzitter**

– *De hoorzitting wordt geopend om 14.22 uur.*

Voorzitter : Aan de orde is de hoorzitting over het voorstel van de heer Michel Doomst houdende wijziging van de artikelen 78 en 79 van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995.

De heer Henri Coremans, voorzitter van de Geschillenraad :

De Geschillenraad is in 1987 opgericht als stiefkind van het Cultuurpact en was ingegeven door wantrouwen vooral tegenover de berichtgeving van de particuliere landelijke televisiezender. De Geschillenraad moest en moet waken over de objectiviteit en de onpartijdigheid van de berichtgeving en de individuele klachten behandelen van wie zich gegriefd voelde of voelt door een informatief programma.

Dit wantrouwen blijkt niet alleen uit de opdracht maar ook uit de samenstelling : de Geschillenraad bestaat uit negen leden waarvan ongeveer de helft journalisten en de helft juristen. Sinds het opstarten van de Geschillenraad in 1991 hebben we 10 klachten ontvangen.

De heer Carl Decaluwé : Omdat niemand u kent.

De heer Henri Coremans : We hebben ons reglement vier maal gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. We hebben drie maal aan de voorzitter van het Vlaams Parlement gevraagd of bijzondere maatregelen konden worden genomen om de Geschillenraad bekend te maken. Het is echter bij mondelinge reclame gebleven.

Ondanks het kleine aantal klachten, hebben we toch een aantal principiële onderwerpen kunnen behandelen. Op basis van de klacht van het Centrum voor Gelijke Kansen hebben we b.v. kunnen uitmaken wat op het stuk van maatschappelijke integratie kan en wat niet. Wij volgen de rechtspraak van het Arbitragehof, het Hof van Cassatie en het Hof van Straatsburg. Het Hof van Straatsburg gaat vrij ver in de bescherming van de persvrijheid. De audiovisuele persvrijheid wordt in de Grondwet niet op gelijke voet behandeld met de geschreven pers en de rechtspraak van het Hof van Cassatie is vrij terughoudend. Daarom zijn wij er niet tegen dat ook dit in de Grondwet opgenomen wordt.

De beslissingen van de Geschillenraad worden systematisch aan het Vlaams Parlement doorgestuurd. In het begin was de Geschillenraad enkel ten aanzien van VTM bevoegd, later is de bevoegdheid verruimd tot de particuliere radio's, de VRT en de andere televisieomroepen. Ondanks het feit dat we nu een ruime bevoegdheid hebben, blijft het aantal klachten beperkt.

Het is onze bevoegdheid te waken over informatieve programma's. We hebben dit zelf uitgebreid tot 'infotainment'. Deze programma's beoordelen we volgens dezelfde maatstaven als de journaals en duidingsprogramma's. De beoordeling gebeurt op basis van het begrip journalistieke deontologie. De journalistieke deontologie is niet vastgelegd in afdwingbare rechtsregels ; hoogstens is die omschreven in aanbevelingen van een beroepsorganisatie.

Het voorstel van decreet van de heer Doomst gaat uit van een resolutie van 26 juni 1996 en handelt over het toezicht op het vlak van de ethiek. Dit ligt vrij ver verwijderd van de kwesties die de Geschillenraad nu behandelt en waarvoor hij is samengesteld.

In 1989 werd de Europese richtlijn over Televisie zonder Grenzen uitgevaardigd. Deze werd in 1997 vrij grondig gewijzigd. De richtlijn bepaalt dat elke lidstaat maatregelen moet nemen ter bescherming van de jeugd tegen seks- en geweld scènes. Volgens de voorafgaande overwegingen mag dat evenwel niet leiden

tot preventief ingrijpen in de programma's. De doelstellingen van de richtlijn lopen gelijk met die van het voorstel van decreet van de heer Doomst, in concreto door de aanpassing van de bevoegdheden van de Geschillenraad.

Evenwel, niet alleen is er een fundamenteel verschil met de initiële opdracht van de Geschillenraad. Bovendien is dit moeilijk in overeenstemming te brengen met onze samenstelling. Inzake ethiek zijn we helemaal niet deskundig. In de huidige stand van zaken zijn we niet het geschikte orgaan om bijvoorbeeld de scheidingslijn te trekken tussen softerotiek en pornografie.

Er bestaan precedentes in het buitenland : in Groot-Brittannië heeft men een 21 uur-grens en bestaat er een uitgebreide commissie (ITC) die toezicht houdt op de programma's en klachten in ontvangst neemt. Het verbaast me echter dat een heleboel klachten over overdreven geweld en seks afkomstig waren van één persoon. Blijkbaar zijn de betrokken programma's niet erg stuitend geweest. Het gaat hier om een onderzoek achteraf. Ik wil er wel op wijzen dat deze procedure veel mensen vraagt en dat de besluitvorming niet eenvoudig lijkt te zijn.

De Europese richtlijn van 1997 vraagt dat de lidstaten bepaalde maatregelen treffen om de jeugd tegen bepaalde programma's te beschermen. Het probleem is evenwel dat het gaat om ethiek en dat men zich daarbij al vrij vlug op het strafrechtelijke vlak begeeft. Het strafrecht is een bevoegdheid van de federale wetgever. Men moet dus oog hebben voor de bevoegdheidsverdelende regels.

De heer Michel Doomst : Uit uw uiteenzetting blijkt duidelijk dat het niet normaal is dat er maar tien klachten door de Geschillenraad werden behandeld. Dit toont aan dat mensen helemaal niet weten over welke middelen ze beschikken om een klacht in te dienen en tot wie ze zich moeten richten. Het komt er dan ook op aan om een aantal inspanningen te doen om de Geschillenraad meer bekendheid te geven.

Acht u het niet mogelijk om binnen de Geschillenraad een tweede kamer op te richten die zich buigt over de toelaatbaarheid van programma's voor de jeugd ? Ten slotte is het niet onze bedoeling dat de overheid bepaalde grenzen vaststelt, maar wel dat het publiek dit zou kunnen doen. We willen het publiek en de kritische kijker doen reageren. Momenteel trekken heel wat ouders voortdurend aan onze mouw om bepaalde maatregelen te treffen. Moeten we hun vragen onbeantwoord laten ? We zijn van mening dat deze klachten van het publiek in de Geschillenraad aan bod moeten komen.

De heer Henri Coremans : We hebben maximale inspanningen gedaan om de Geschillenraad bekend te maken. Alle beslissingen die we hebben genomen, hebben we aan het persagentschap Belga meegedeeld, evenwel zonder veel gevolg. Door de talrijke wijzigingen van de mediawetgeving hebben we ons reglement van orde geregeld moeten aanpassen en in het Belgisch Staatsblad laten publiceren.

Ik heb nooit gezegd dat ik een tegenstander ben van het voorstel van decreet van de heer Doomst. Er bestaat immers een Europese richtlijn die ons verplicht om de jeugd tegen bepaalde programma's in bescherming te nemen. De vraag rijst evenwel of de Geschillenraad daarvoor het geschikte orgaan is. Het voorstel van een tweede kamer behoort inderdaad tot de mogelijkheden. De afstand tussen waken over de journalistieke deontologie, enerzijds, en de degelijkheid van programma's voor de jeugd, anderzijds, is echter zo groot dat men de Geschillenraad daardoor als het ware zou denatureren. De vraag rijst of het niet beter is een totaal ander orgaan op te richten.

De heer Michel Doomst : Het is de kijker die het initiatief neemt om een klacht in te dienen en niet de overheid. Daarom denk ik dat de Geschillenraad, weliswaar in een andere samenstelling hiervoor wel in aanmerking komt.

De heer Tuur Van Wallendael : Het lijkt erop dat wij de verantwoordelijkheid naar mekaar doorschuiven. Niemand is geneigd haar op te nemen. Wij draaien om de hete brij heen.

Het voorbeeld uit Groot-Brittannië van de ITC en de raad van de driehonderd is interessant. Kent u andere gelijkaardige gevallen ? Ook hier hebben wij wellicht behoefte aan een permanent toezichtsorgaan dat door zijn aantal een zekere objectiviteit bereikt. Hoe staat u daar tegenover ?

De heer Henri Coremans : Ik kan daar moeilijk tegen zijn. Nu bestaat de Geschillenraad uit 9 mensen, waarvan 3 tot 4 journalisten. De afstand tussen het beoordelen van de journalistieke deontologie in informatieve programma's en het oordelen, in het raam van de bescherming van de jeugd over wat al dan niet toelaatbaar op het scherm van seks- of geweld scènes is, is zeer groot. Het is niet aangewezen een reus naast een dwerg te zetten. Het verdient de voorkeur een en ander gescheiden te houden.

Mevrouw Kathy Lindekens : Ik kan mij zelfs voorstellen dat u zou moeten tussen beide komen bij geschillen tussen verschillende leden van een gezin in dit verband.

Ik zou wat meer informatie willen over de samenstelling van die raad van driehonderd in Groot-Brittannië. Wie zetelt in deze raad ?

De heer Henri Coremans : Ik heb de commissievoorzitter een kopie van de ledenlijst overhandigd. De samenstelling zal u verbazen. Het gaat zowel om captains of industry als allerlei andere categorieën van personen.

We mogen niet vergeten dat het Hof in Straatsburg zeer ruimdenkend is ten aanzien van pornografie. De persvrijheid moet te allen prijze gerespecteerd worden. Preventieve censuur zou zeker op een veroordeling vanwege het Hof stuiten. Wat de Europese richtlijn van 1997 over de bescherming van de lichamelijke, morele en geestelijke identiteit van minderjarigen betreft, zou het interessant zijn een kijkje te nemen in de buurlanden. Op welke wijze hebben zij er gevolg aan gegeven ?

Ten aanzien van geschillen over seks en geweld op televisie, blijf ik pleiten voor een autonoom lichaam.

De heer Michel Doomst : Ook wij zijn voor een scheiding, in de vorm van een tweede kamer binnen de Geschillenraad, die dan de betreffende klachten vanwege het publiek zou kunnen behandelen.

De heer Henri Coremans : De afstand is groot. De Geschillenraad werd opgericht na een opmerking van de Raad van State m.b.t. het Cultuurpact. Het toezicht en de mogelijkheid van sancties mochten immers niet tegen een filosofische minderheid gericht kunnen worden. In het voorstel van de heer Doomst gaat het veeleer om een quasi-strafrechtelijke aangelegenheid.

De voorzitter : Wij danken de heren Coremans en Grawet voor hun medewerking aan deze hoorzitting.

Mevrouw Carine Vansteenbrugge, medewerker van de studiedienst van de Bond van Grote en Jonge Gezinnen :

De laatste jaren werden er een aantal belangrijke wijzigingen doorgevoerd op het vlak van mediawetgeving. Er bleef echter een grote leemte, namelijk het toezicht op de beschermende bepalingen voor minderjarigen. De minister was van mening dat het Vlaams Parlement deze kwestie moet oplossen. In een resolutie over kinderen en televisie had het parlement immers gesteld dat de Vlaamse Geschillenraad geschikt was om dit toezicht uit te oefenen en deze Vlaamse Geschillenraad hangt af van het Vlaams Parlement.

Dit voorstel van decreet heeft de bedoeling twee leemtes op te vullen in de huidige mediawetgeving, namelijk effectief toezicht uitoefenen op artikel 78 en 'trailers' onderwerpen aan dezelfde beperkingen.

In het voorstel van decreet wordt het toezicht toevertrouwd aan de Vlaamse Geschillenraad. Dit is niet onlogisch, want dit orgaan werkt onafhankelijk van de regering en oefent reeds een beperkte vorm van toezicht op de programmatie uit. Een verruiming van de bevoegdheid van de Geschillenraad levert echter nog een aantal problemen op. De samenstelling van de Geschillenraad is niet geschikt om een dergelijk toezicht effectief uit te oefenen. Om dit mogelijk te maken, moet er ofwel een tweede kamer worden ingesteld, zoals de heer Doomst suggereerde, ofwel moet de samenstelling van deze Geschillenraad worden gewijzigd.

Om een klacht te kunnen indienen bij de Geschillenraad moet men blijk geven van een benadeling of een belang. Wij menen dat elke natuurlijke of rechtspersoon klacht moet kunnen indienen tegen overtredingen van artikel 78. De Geschillenraad kan ook niet ambtshalve optreden. Doch wat betreft het toezicht op arti-

kel 78 zou ambtshalve optreden ook tot de mogelijkheden moeten kunnen behoren. In het voorstel van decreet wordt ook bepaald dat de Geschillenraad ook administratieve geldboetes zou kunnen opleggen. De Bond is voor een deel wel voorstander van administratieve geldboetes, omdat deze blijkbaar zeer effectief zijn om de naleving van regels af te dwingen. Denken we bijvoorbeeld maar aan de wet op de Kinderarbeid. Dan moet artikel 78 wel concreter worden gemaakt door het uitwerken van een zekere code of door het vastleggen van uitzenduren voor bepaalde programma's. We zijn geen voorstander van een ethische code, maar willen wel meer concrete regels dan nu in het decreet staan.

Als het toezicht wordt toevertrouwd aan de Vlaamse Geschillenraad, rijst de vraag of het voorzien van administratieve geldboetes wel zo opportuun is. De Geschillenraad heeft nu immers niet als taak om concrete regels te toe te passen. Boetes kunnen het morele gezag van de raad ondermijnen. Toezien op de onpartijdigheid van de berichtgeving of op de naleving van de regels van de journalistieke plichtenleer bestaat voor een groot deel uit afwegingen. Het toezicht op artikel 78 zal wellicht nog veel meer afweging vragen. Indien daar administratieve geldboetes worden aan gekoppeld, kan dit misschien leiden tot een te grote voorzichtigheid vanwege de Geschillenraad. Het hangt ervan af voor welk soort toezicht het Vlaams Parlement kiest : een soort code waar bij overtreding administratieve geldboetes mogelijk zijn of toezicht door een orgaan dat moreel gezag heeft en op die manier geleidelijk aan zal vastleggen wat kan en wat niet. Het voorstel wijst erop dat het Vlaams Parlement veeleer in de richting van het laatste neigt. Bovendien moet worden opgemerkt dat indien de Geschillenraad de mogelijkheid wordt geboden administratieve geldboetes op te leggen, dan expliciet moet worden vermeld dat dit alleen zal gelden voor overtredingen op artikel 78.

Het voorstel laat nog een onduidelijkheid over de derde paragraaf van artikel 78. Heeft de Vlaamse regering nog de bevoegdheid programma's te schorsen bij inbreuken ? Voor het overige is die bevoegdheid immers overgedragen aan het Vlaams Commissariaat voor de Media. Ik stel voor om in het voorstel op te nemen dat dit alleen kan op advies van de Geschillenraad. Zo niet zijn twee organen bevoegd om te schorsen.

Samenvattend kunnen we zeggen het toezicht op de naleving van artikel 78 kan worden toevertrouwd aan de Vlaamse Geschillenraad op voorwaarde dat er een tweede kamer wordt opgericht, dat elke natuurlijke of rechtspersoon klacht kan indienen, dat er geen administratieve geldboetes worden ingevoerd, tenzij bij herhaaldelijke overtredingen en dat de bevoegdheid van de Vlaamse regering wordt verduidelijkt. De Geschillenraad moet altijd achteraf en na een klacht optreden en nooit vooraf. De Vlaamse Geschillenraad zou enkel toezicht mogen uitoefenen op programma's die schadelijk kunnen zijn voor kinderen. Daarmee kunnen we ook het probleem omzeilen waarop de heer Coremans al heeft gewezen dat het strafrecht en dus de omschrijving van wat pornografie is, een bevoegdheid is van de federale wetgever. Klachten zullen wellicht ook betrekking hebben op trailers, omdat zij vaak in enkele seconden de meest gewelddadige scènes uit een programma's bevatten die dan nog uit hun context worden gerukt.

Tot slot wil ik aanstippen dat de Geschillenraad vooral zal werken op basis van klachten. Bij de huidige Geschillenraad en de Vlaamse Raad voor Reclame en Sponsoring worden er echter zeer weinig klachten ingediend. Eer men een klacht kan indienen, moet men weten dat dit kan, hoe dit moet gebeuren, en op welke basis. Bovendien is er een hoge drempel. De klachten komen daarom eerder organisaties zoals de onze terecht. Om het toezicht effectief te maken, moeten er ondersteunende maatregelen worden genomen, zoals een informatiecampagne of een brochure.

De kijker moet bovendien een enorme drempel overschrijden als hij klacht wil indienen : men verwacht een gefundeerde klacht met kennis van de regelgeving. Een ombudsman of klachtenbank kan de kijker steunen en eventueel aandringen op een aangepaste sanctie. Als blijkt dat de klachten ernstig worden genomen, is de kans groot dat de kijkers, of een bepaalde groep ervan, bewuster gaan toezien op wat op televisie getoond wordt.

Uit een rapport van de Nederlandse Consumentenbond en de Europese Verbruikersbond over kinderen en reclame blijkt dat de klachtenprocedures in Europa onvoldoende gekend en bovendien ondoorzichtig zijn. We zullen de kijkers ook bewust moeten maken van de verschillende procedures. Zonder een goede informatiecampagne en de nodige transparantie hebben bijkomende maatregelen dus geen enkele zin. Bo-

vendien moeten verschillende klachten steeds bij verschillende instanties worden aangemeld. Dit is werkelijk te veel gevraagd van de gemiddelde kijker.

Mevrouw Kathy Lindekens : Na uw uiteenzetting gehoord te hebben, vind ik dat we erop moeten toezien dat we niet in een al te negatief verhaal terechtkomen. Heeft u enig idee hoeveel klachten uw organisatie de voorbije acht jaar heeft ontvangen ?

Mijn tweede vraag wil ik aan minister Van Rompuy stellen. In onze resolutie van 1996 hebben we aangedrongen op een kijkerstelefoon als overgangsmaatregel. Werde daar ondertussen werk van gemaakt ? En hoeveel klachten heeft deze telefoon al ontvangen ?

Mevrouw Carine Vansteenbrugge : We kregen voortdurend reacties en daarom besloten we om erover te schrijven in ons weekblad. Dit lokte uiteraard nog meer reacties uit. Ik heb echter geen idee van het aantal klachten dat ons de voorbije jaren heeft bereikt. Er leeft heel wat ongenoegen, maar de kijker is passief.

Mevrouw Kathy Lindekens : Het gaat vooral om kleine klachten ?

Mevrouw Carine Vansteenbrugge : Neen. De klachten over de trailers vind ik heel terecht. Eigenlijk maakt men zich helemaal niet zo druk om naaktscènes, wel om gewelddadige films, die bijvoorbeeld ook in de namiddag uitgezonden worden.

Mevrouw Kathy Lindekens : Uw ervaring is eigenlijk positief ?

Mevrouw Carine Vansteenbrugge : Ja, in de zin dat de kijkers veel verdragen. Men reageert vooral tegen geweld. Ik denk niet dat Vlaamse zenders zich bezondigen aan het uitzenden van porno om zes uur 's avonds.

Minister Eric Van Rompuy : Toen het parlement de resolutie goedkeurde, heb ik gewacht op dit voorstel van decreet. We hebben immers een kader nodig voor we de kijkerstelefoon kunnen installeren. Wat moeten we precies doen met klachten van de kijkers ? Wij krijgen vaak brieven over programma's als de Jerry Springer Show. Ik moet dan steeds antwoorden dat ik niet verantwoordelijk ben voor de programma's.

Iedereen acht het noodzakelijk om toe te zien op de naleving van artikel 78. Maar de Vlaamse regering noch het Vlaams Parlement zijn daartoe geschikt. De vraag is : welk soort orgaan kan dat doen en met welke bevoegdheden ? Artikel 78 is bovendien heel eng geformuleerd en ik vermoed dat de traditionele zenders weinig programma's uitzenden die onder dit artikel vallen. In Groot-Brittannië heeft de ITC op basis van de Family View Requirements beslist dat de Jerry Springer Show niet voor 21 uur mag worden uitgezonden.

Mevrouw Carine Vansteenbrugge : Ik denk dat de werking van het toezichtsorgaan zal uitwijzen hoe artikel 78 precies moet worden geïnterpreteerd. Precies daarom moet een toezichtsorgaan worden opgericht.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik denk dat de jongeren niet naar die onzin kijken.

De voorzitter : Ik ben daar nog niet zo zeker van. Jerry Springer trekt kinderen van 6 tot 12 jaar aan.

De heer Michel Doomst : Ik vermoed dat mevrouw Vansteenbrugge uit haar eigen ervaring wel weet dat men in de gezinnen begaan is met deze problematiek. Mensen worden echter moedeloos en passief wanneer ze merken dat er toch niets verandert.

Het is niet onze bedoeling een repressieorgaan in het leven te roepen, wel om mensen te leren naar televisie kijken. Mediaopvoeding is nodig. Hoe staat mevrouw Vansteenbrugge hiertegenover ?

Er moet ook een code komen. Hoe ziet u dat ? Hoever kunnen we daarin gaan ?

Mevrouw Carine Vansteenbrugge : Vorming heeft maar weinig effect omdat het enkel de interesse opwekt van zij die al bewust naar televisie kijken. Als het Vlaams Parlement een initiatief in die zin neemt, moet het gepaard gaan met een goede informatiecampagne om een aantal mensen aan het denken te zetten.

Een toezichthoudend orgaan kan geleidelijk een normering invoeren. Ik zie niet in wie deze code nu zou kunnen opstellen.

De voorzitter : Is er geen taak weggelegd voor het onderwijs ?

Mevrouw Carine Vansteenbrugge : Het lijkt mij vanzelfsprekend dat dit reeds gebeurt. Men gebruikt televisie om lessen te verrijken.

Mevrouw Kathy Lindekens : Ik ben het eens met de heer Doomst dat er een normering moet komen. Maar bestaat het gevaar dan niet dat de nadruk te veel op de klachten komt te liggen en dat de kijkers de eigen verantwoordelijkheid van zich afschuiven ? Moeten we niet tegelijk de sensibilisering aanpakken ?

Mevrouw Carine Vansteenbrugge : Beiden moeten zeker in evenwicht zijn. In 1989 dachten wij in eerste instantie dat een positieve aanpak volstond. Gaandeweg bleek echter dat dit niet voldoende opbracht. Voor de groep van mensen die toekijken op het kijkgedrag van hun kinderen zijn er weinig problemen. De andere groep moet een signaal krijgen van de overheid en organisaties als de onze. Maar ook ikzelf blijf niet altijd bij de televisie zitten als de kinderen kijken. Ik betrouw op een aantal zenders.

De heer Kris Van Dijck : De heer Coremans had het over de Europese richtlijn van 1997. We moeten inderdaad nagaan hoe het probleem elders wordt aangepakt. Er is hier vooral verwezen naar de situatie in Groot-Brittannië. Hoe kunnen we te weten komen wat er in andere landen gebeurt ?

Mevrouw Carine Vansteenbrugge : Ik ben zelf op zoek geweest op het Internet. Ik heb daar de Amerikaanse toestanden gevonden. Verder is er in Nederland ook een regel die het uitzenden van programma's voor bepaalde uren verbiedt. Nu is er een discussie over het verlaten van deze uren. Een en ander wordt gecontroleerd door het Nederlandse Commissariaat voor de Media.

In Groot-Brittannië bestaat het toezicht uit een visie vooraf. Dat is verschillend van wat wij beogen. Die raad van driehonderd doet, zo vermoed ik, trouwens ook de filmkeuring.

Minister Eric Van Rompuy : Bij de bespreking van artikel 78 van het Reclamedecreet was deze commissie van oordeel dat er geen wit vierkantje mocht zijn voor de programma's maar wel een auditief signaal. Toen dacht ik dat deze commissie wou dat de omroepen zelf de verantwoordelijkheid zouden nemen. Tussen dit voorstel van decreet en de houding van de commissie toen is er wel duidelijk verschil.

Mevrouw Kathy Lindekens : Er is toch een duidelijke nuance. Het voorstel van de heer Doomst handelt over het oprichten van een klachtenbank. Destijds ging het over een wit vierkant op voorhand.

Minister Eric Van Rompuy : Het resultaat is hetzelfde. Iemand moet een oordeel vellen.

Mevrouw Kathy Lindekens : Het ging over censuur op voorhand.

De heer Tuur Van Wallendael : Ik heb geen kinderen, maar wel een televisie en daar zitten knoppen aan. Als ik iets niet wil zien, duw ik erop. Het lijkt mij dat de mama's en de papa's een deel van hun verantwoordelijkheid op de omroepen willen afwentelen.

Het invoeren van een time-slot is een gruwelijke vorm van hypocrisie. Een programma wordt niet minder slecht als het na een bepaald uur uitgezonden wordt. Het gevolg ervan is dat er laat op de avond veel programma's met geweld uitgezonden worden. Zo word ik als volwassene bedreigd.

De voorzitter : Maar u kan de knop indrukken.

Mevrouw Carine Vansteenbrugge : In de ideale situatie zouden de ouders zo bewust moeten zijn, maar dit is niet altijd het geval. De kinderen hebben recht op meer respect. Nu heersen de kijkcijfers.

De heer Tuur Van Wallendael : Respect betonen is toch in de eerste plaats de taak van de ouders.

De voorzitter : De ouders moeten dit mee controleren. Maar als ik zondagmorgen de kinderen voor de televisie zet om broodjes te halen, verwacht ik dat ze niet naar de Jerry Springer Show kunnen kijken.

De heer Tuur Van Wallendael : Toen ik klein was, was er nog geen televisie maar er waren wel broodjes. Mijn ouders zochten andere oplossingen.

De voorzitter : Men kan toch niet de hele tijd bij zijn kinderen zitten.

Mevrouw Carine Vansteenbrugge : Door het grote aanbod is het ook moeilijk om precies te weten wat de inhoud van alle programma's is. De omroepen gaan almaar verder om de kijkcijfers op te drijven.

De heer Michel Doomst : Met een auditief signaal wilden we een codering geven aan de programma's. Met dit voorstel willen wij de misnoegde kijker laten reageren. Zo niet doen de commerciële zenders gewoon hun zin en halen ze kijkcijfers, met welk programma dan ook.

Minister Eric Van Rompuy : De moeilijkheid met de oprichting van een nieuw orgaan is dezelfde als deze met het witte vierkantje : wanneer brengt men het aan ? Ik heb indertijd gevoeld dat dit parlement huiverig stond tegenover deze vorm van censuur. In Groot-Brittannië heeft men de Jerry Springer-show verboden voor 21 uur. De vraag rijst of het parlement aan de leden van het op te richten orgaan een bepaalde code moet meegeven of dat men hen voldoende vertrouwt en de verantwoordelijkheid geeft om met moreel gezag te oordelen. Bovendien dient men zich af te vragen of men aan hun oordeel sancties of boetes gaat verbinden. Verder moet men ook aanvaarden dat het orgaan slechts over twee zenders zal kunnen oordelen. Dan krijgt men dezelfde discussie als nu reeds bestaat. Ik ben persoonlijk van mening dat het moeilijk is om vanuit het parlement, laat staan vanuit de regering, een bepaalde ethische code te ontwikkelen.

Mevrouw Kathy Lindekens : Minister Van Rompuy heeft verwezen naar de verantwoordelijkheid van de omroepen. In een resolutie heeft het parlement zich voorgenomen om de omroepen rond de tafel te brengen om zelf een deontologische code te ontwikkelen. Vooraleer te sanctioneren kunnen we de omroepen misschien sensibiliseren. Is het niet mogelijk om hen samen te brengen en eventueel bepaalde afspraken te maken ?

Minister Eric Van Rompuy : De stelling van de VRT en VTM is dat ze geen programma's hebben met te veel geweld of pornografie. In het debat komt altijd terug dat concurrent VT4 ongestoord kan blijven uitzenden.

Mevrouw Kathy Lindekens : We kunnen VT4 ook mee aan tafel vragen, ook al zijn we er niet bevoegd over.

De heer Michel Doomst : VT4 beweert dat het de Engelse code volgt. Ik ben het met mevrouw Lindekens eens om met de betrokken zenders een gesprek te organiseren over de thematiek en daarbij ook VT4 uit te nodigen. De drie omroepen zijn trouwens bereid om dit doen.

De voorzitter : Wilt u dat dit gesprek wordt georganiseerd voor de algemene bespreking van het voorstel ?

De heer Michel Doomst : Dit hoeft niet noodzakelijk. We moeten ons wel bezinnen over de naam die we aan het nieuwe orgaan zullen geven. Voor mij hoeft dit niet per se tweede kamer van de Geschillenraad te heten, maar er zijn niet veel alternatieven.

– De hoorzitting wordt gesloten om 16.53 uur.